

ИНФОРМАЦИЯ

ЗА ФИТОСАНИТАРНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

към 03.09.2020 г.

Агроклиматичната обстановка през месец август в западната част на страната беше динамична, редуваха се слънчеви горещи дни и такива с валежи и умерено високи температури. Падналите валежи през третата десетдневка бяха поройни и надвишиха нормите за месеца. В отделни райони бяха съпроводени с бури и градушки. Тези условия благоприятстваха развитието и разпространението на гъбните болести по овощните култури и плевелната растителност в тях. В източната част на страната се характеризираше с липса на валежи и температури около и над климатичните норми. Последните фази от развитието на пролетниците протичаха с ускорени темпове и започна преждевременното им узряване. В края на периода стартира кампанията по прибиране на ранните и средноранни царевични хибриди.

ПШЕНИЦА И ЕЧЕМИК

Фенофаза:

Пшеница и ечемик: „стърница“

Контрол на вредителите:

Обикновенна полевка /Microtus arvalis/

При проведени обследвания от инспекторите по растителна защита на ОДБХ на стърница, банкети, крайпътни ивици се наблюдава ниска популационна плътност на обикновената полевка. Високите температури, ниската атмосферна влажност и недостига на зелена храна са причина за ниската плътност на полевката.

ПРОЛЕТНИ ОКОПНИ КУЛТУРИ

Фенофаза:

Слънчоглед: „узряване” - „прибиране”

Царевича: „начало на ранна восъчна зрялост” - „пълна зрялост - прибиране”

От област Перник е подадена информация за пропаднали слънчогледови площи, поради неблагоприятни метеорологични условия. Около 50 % от всички засети посеви в областта са засегнати от градушка, като листата са силно накъсани, със значителни повреди по стъблата и питите, което създава предпоставка за поява на сиво гниене */Botrytis cinerea/*.

Контрол на вредителите:

През месец август продължава вредната дейност на *Царевичен стъблопробивач /Ostrinia nubilalis/*, *Памукова нощенка /Helicoverpa armigera/* и *Западен царевичен коренов червей /Diabrotica virgifera virgifera/* в посевите, засети с късни царевични хибриди. Плътността на неприятелите е различна и варира в отделните райони на страната, но се запазва в границите под и около ПИВ. Щети с икономическа важност не са установени.

Сиво гниене /Botrytis cinerea/

В област Перник по слънчогледовите посеви е констатирано слаба до средна степен на нападение от патогена.

Бяла ръжда /Albugo tragopogonis/

В началото на месец август в област Търговище е установена появата на патогена по единични растения, със степен на нападение от 5 до 25 % на 1000 ха.

СЕМКОВИ ОВОЩНИ ВИДОВЕ**Фенофаза:**

Ябълки и круши: „узряване - беритба“

Контрол на вредителите:***Обикновена крушова листна бълха / Psylla pyri/***

През месец август в областите: Пловдив и Пазарджик се наблюдават смесени форми (яйца, ларви и възрастни) на неприятеля. Плътността остава над регистрираните ПИВ в част от наблюдаваните овощни градини. Установява се отделяне на медена роса и образуване на колонии.

Ябълков плод червей /Laspeyresia pomonella/ = /Cydia pomonella/

През месец август продължава развитието на второ лятно поколение – със стадиите масово излюпване и вредна дейност на гъсениците. Плътността от вредителя остава устойчиво висока. Наблюдава се силен и постоянен летеж на пеперуди по феромон: 14-17 бр./уловка за седмица в АЕР Петрич и 28-74 бр./уловка за седмица в АЕР Гоце Делчев, и Благоевград, 15-20 пеперуди/уловка за седмица в област Пловдив, 4-7 бр./уловка за седмица в област Кюстендил, 5 бр./уловка в област Силистра. Констатираната червивост на плодовете е в границите: 2-5 % в област Търговище, 5-9 % пресни вгризвания в плода в АЕР Петрич и 1,5-2 % пресни вгризвания в плода в АЕР Благоевград и Гоце Делчев, 1 – 3 % в област Варна, 0,5-3 % червивост в област Кюстендил, 2-3 % в област Пазарджик, 0,08 % в област Бургас.

Червен овощен акар /Panonychus ulmi/

През месец август се наблюдава развитие на смесени популации от летните поколения на неприятеля. Установено е масово отлагане на зимни яйца. Сухото и горещо време

провокира късни прояви от избронзовяване в масиви с регистрирани огнища на нападение в област Пловдив.

Кръгломиниращ молец /Cemiosoma scitella /= /Leucoptera malifoliella/

През периода приключи развитието на трето поколение с регистрирани стадии изхранване на гъсениците и начало на какавидиране. Обявени са сигнали за химична борба, които са приложени на ограничени площи с доказано нападение. В области с констатирано нападение от предходните поколения не се наблюдава повишаване на популационната плътност.

Калифорнийска щитоносна въшка /Quadraspidiotus perniciosus /

Установено е развитието на второ лятно поколение. Начало на живораждане и вредна дейност е установено през първата десетдневка на месец август в областите: Варна и Кюстендил. Обявени са три последователни третирания срещу ларвите. В област Търговище констатираната плътност е 2-4 бр./1 м. клонка и 1-3 % нападнати плодове, 0-8 % плодове с щитчета в област Кюстендил. Констатирана е масово вредна дейност в област Варна.

Бяла американска пеперуда /Nyphantria cunea/

Наблюдава се развитие и вредна дейност на гъсеници от второ поколение на неприятеля. Отчита се повишаване на плътността от второ поколение в някои области на страната: Кърджали, Пазарджик и Пловдив. Видът повишава плътността си и разширява ареала на разпространение, като обхваща нови АЕР – Пловдив, между градски пътища. Към момента тече края на развитие на втора лятна генерация със стадии начало на какавидиране. Обявени са сигнали за механична и химична борба.

Късно кафяво гниене /Monilinia fructigena/

През месец август се наблюдава слаба степен на нападение в областите: Благоевград, Видин и Кюстендил.

КОСТИЛКОВИ ОВОЩНИ

Фенофаза:

Сливи: „беритба“

Праскови: „беритбена зрялост“; „консумативна зрялост“ - „растежът на леторастите е завършил“

Кайсии: „растежът на леторастите е завършил“

Контрол на вредителите:

Тетранихови акари /сем. Tetranychidae/

Климатичните условия в област Благоевград провокират размножаването на вида, където е установена плътност над ПИВ (15-30 броя/лист).

Сливов плодов червей /Laspeyresia funebrana/=/Grapholita funebrana/

Продължава вредната дейност на гъсениците от второто поколение на неприятеля. Отчетента червивост при сливовите насаждения от 5 % в областите: Благоевград, Кюстендил и Сливен, и до 10 % в област Търговище. Продължава и летежът на пеперудите - до 71 бр./уловка на седмица.

Източен плодов червей /Grapholita (Aspila) molesta/

През месец август приключи развитието на второ поколение от неприятеля. Масово излюпване и вредна дейност на гъсениците от трето поколение е констатирано в цялата страна. Не са допуснати поражения от икономическо значение.

Прасковен клонков молец /Anarsia lineatella/

Отчетена е вредна дейност на гъсениците от трето поколение. Проведените химични третираня са комбинирани с тези срещу Източен плодов червей.

Черничевата щитоносна въшка/Pseudaulacspis pentagona/

През месец август има нанесени повреди от ларвите на трето поколение област Благоевград. Проведено е пето поредно третиране.

Бяла ръжда (цилиндоспориоза) по черешата и вишната /Blumeriella jaarii/

Валежите в западната част от страната благоприятстваха силното разпространение на гъбната болест по младите листа. При чувствителните сортове в област Кюстендил се наблюдава обезлистване на върховете на дърветата.

Късно кафяво гниене /Monilinia fructigena/

В градини с редовно провеждани мероприятия опазеността на реколтата е добра.

Брашнеста мана по праскова /Sphaerotheca pannosa var. Persicae/

Отчетена слаба степен на нападение от болестта и добра опазеност на реколтата.

ЛЮЗЯ***Фенофаза: „узряване”*****Контрол на вредителите:*****Шарен гроздов молец /Lobesia botrana/***

В цялата страна се наблюдава развитие на трето поколение на неприятеля. В някои райони са извършени първо и второ третиране. В област Благоевград е констатирано нападение на площ 2200 ха.

Жълт лозов акар /Schizotetranychus ulmi/

Отчетена е вредна дейност на възрастни и ларви в област Благоевград.

Брашнеста мана /Oidium tuckeri/

През месец август се наблюдава нападение от Брашнеста мана област Благоевград. Нападението от патогена варира в зависимост от метеорологичните условия. Степента на нападение е значително ниска, въпреки това на много места са извършени превантивни третираня.

Мана по лозата /Plasmopara viticola/

През месец август е установено слабо нападение на болестта. В област Благоевград са нападнати 425 ха.

Сиво гниене /Botrytis cinerea/

Средният процент на нападение е ограничен с превантивни пръскания. Почти в цялата страна са извършени третираня поради специфичната фенофаза на културата.

КАРТОФИ***Фенофаза:***

- за късни и средно-ранни сортове в планинските райони - „образуване на клубени” - „узряване на плодовете и семената”
- за средно-ранни сортове в равнинните райони - „изсъхване на стъблата“ - „прибиране“

Контрол на вредителите:***Колорадски бръмбар /Leptinotarsa decemlineata/***

Извършени са химични третираня срещу неприятеля от един до четири пъти.

Картофен молец /Phthorimaea operculella/

В област Пазарджик е отчетен постоянен летеж на неприятеля - 80 бр. пеперуди/ уловка. В АЕР Разлог през месеца на заложените ФУ е отчетен силен летеж на трето поколение - 60 бр. пеперуди/уловка. В област Кюстендил се наблюдава увеличаване на летежът на пеперудите на неприятеля - 87-139 бр. пеперуди/уловка, повредени са до 5 % клубени, което е над ПИВ. В област Перник са извършени няколко третираня. През периода в София област е проследено начало на летеж на пеперуди от трето поколение, яйцеснасяне и излюпване на гъсениците. Общо третирани до момента срещу картофен молец са 2075 ха от един до четири пъти.

Подгризващи нощенки /Agrotis sp./

В област Благоевград през месец август е отчетено начало на излюпване на гъсеници второ поколение. Там са проведени две третираня. Слаб летеж на зимни нощенки отчитат в София област, където е извършено едно третиране.

Картофена мана /Phytophthora infestans/

Запазва се слаба степен на нападение от болестта в областите: Велико Търново, Монтана, Пазарджик и София област. Средна степен на нападение е отчетена в област

Видин и средна до силна степен в област Кюстендил. Масово разпространение и поява на стъблена форма се наблюдава в област Перник. В област Смолян се запазва силното проявление на картофена мана, като в нетретираните площи нападението е 70 %. Общо третирани до момента срещу картофена мана са 7131 ха от един до пет пъти.

Кафяви листни петна /*Alternaria solani*/

Запазва се тенденцията за слаба степен на нападение от болестта в областите: Видин, Монтана и Перник. В района на Благоевград е отчетена 5 % поразена листна повърхност, а в София област 5-10 % нападнати листа. Средна степен на нападение е установено в област Кюстендил. Общо третирани до момента са 4982 ха от един до пет пъти.